

Hotspot

Florerende basaltzuiltjes

Tilburg en een haven is voor velen niet direct een logische combinatie. Toch is het een van de meest verrassende plantenplekjes binnen deze voormalige textielstad. Een wandeling om de Piushaven is niet alleen in trek bij de recreanten, maar zeker ook bij de plantenliefhebber.

Op 4 april 1923 zijn de Piushaven en het aangrenzende Wilhelminakanaal geopend. Sindsdien werden wol en andere goederen aangevoerd. In de beginjaren groeiden verschillende woladventieven op de overslagplaatsen. Al in de jaren 50 verloor de haven zijn functie en in 1983 werd één van de twee havenarmen gedempt. Plannen om vijftien jaar later de hele haven op te ruimen, werden tegengehouden door protest vanuit de stad.

Nu is het dé plek voor de terrasbezoekende Tilburger. Zonder dat deze, zich aan de alcohol lavende, "kruikenzekers" het weten, verblijven ze in het meest bijzondere natuurgebied van de stad. Zo'n elf verschillende varensorten zijn hier op de kademuren te vinden. De muren bestaan uit liggende basaltzuiltjes en hebben voldoende kieren en voegen om je als varen in te nestelen. De laatste twintig jaar is het aantal van deze soorten flink toegenomen. Muurvaren (*Asplenium ruta-muraria*), Steenbreekvaren (*Asplenium trichomanes*), Tongvaren (*Asplenium scolopendrium*), Zwartsteel (*Asplenium adiantum-nigrum*) en Gewone eikvaren (*Polypodium vulgare*) vormden steeds grotere groeiplaatsen. Wil je de – voor Brabant – zeer zeldzame



Tussen wal en schip.



Blaasvaren (*Cystopteris fragilis*) vinden of de Stijve naaldvaren (*Polystichum aculeatum*) en de Smalle ijzervaren (*Cyrtomium fortunei*), stap dan maar eens in een bootje en speur tussen de aangemeerde boten, als een Sherlock Holmes met vergrootglas, de vochtige en beschaduwde kademuren af. Ook vanaf de vlonders, die in een deel van de haven zijn aangelegd, kun je allerlei varens goed bekijken.

Houd je meer van bloeiende planten, laat je dan verrassen door de gele Schijnpapaver (*Papaver cambricum*), de grote hoeveelheden Blauw glikkruid (*Scutellaria galericulata*), een polletje Grasklokje (*Campanula rotundifolia*) of het Knolbeemdgras (*Poa bulbosa*). Dat laatste gras is ook in de nazomer nog goed herkenbaar aan de jonge plantjes die hij direct in zijn bloeiwijze maakt, zonder dat er

bevruchting heeft plaatsgevonden.

Omdat de specie tussen diverse basaltzuiltjes is verdwenen, is een paar jaar geleden gestart met de restauratie van de muren. Floristen waren bang dat alles zou verdwijnen, maar in overleg met de gemeente is gekozen voor de wolkenmethode. Plekken waar veel varens staan (de wolken) worden niet aangepakt. De ruimte daartussen wordt vernieuwd met kalkrijke cement. Als die nieuwe voegen weer door de varens zijn ingenomen, dan pas komen de andere plekken aan de beurt. Een mooi overlegresultaat waardoor we in de haven niet alleen van het eten en het bier kunnen genieten, maar ook kunnen blijven smullen van de talloze planten.

Auteur en foto's:
Rob Vereijken